Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

14 март 2013 година*

„Конкуренция — Член 101, параграф 1 ДФЕС — Прилагане на аналогична национална правна уредба — Компетентност на Съда — Двустранни споразумения, сключени между застрахователно дружество и определени автомобилни сервизи във връзка с цената на час за ремонтни услуги — Увеличени цени в зависимост от броя застрахователни договори, сключени чрез тези сервизи, действащи в качеството на посредници в полза на застрахователното дружество — Понятието „споразумение, което има за своя цел ограничаването на конкуренцията“

По дело C-32/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága (Унгария) с акт от 13 октомври 2010 г., постъпил в Съда на 21 януари 2011 г., в рамките на производство по дело

Allianz Hungária Biztosító Zrt.

Generali-Providencia Biztosító Zrt.

Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége

Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft

Paragon-Alkusz Zrt., правоприемник на Magyar Opelkereskedők Bróker Kft,

срещу

Gazdasági Versenyhivatal,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н A. Tizzano, председател на състав, г-н M. Ilešič (докладчик), г-н A. Borg Barthet, г-н M. Safjan и г-жа M. Berger, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Cruz Villalón,

секретар: г-жа C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 7 юни 2012 г.,

* Език на производството: унгарски.

като има предвид становищата, представени:

— за Allianz Hungária Biztosító Zrt., от Z. Hegymegi-Barakonyi и P. Vörös, ügyvédek,

— за Generali-Providencia Biztosító Zrt., от G. Fejes и L. Scheuer-Szabó, ügyvédek,

— за унгарското правителство, г-н M. Z. Fehrér, г-жа K. Szíjjártó и г-жа K. Molnár, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от г-н V. Bottka, г-н L. Malferrari и г-н M. Kellerbauer, в качеството на представители,

— за Надзорния орган на ЕАСТ, от г-н X. Lewis и г-н M. Schneider, в качеството на представители

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 25 октомври 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Предмет на преюдициалното запитване е тълкуването на член 101, параграф 1 ДФЕС.

2 Запитването е представено в рамките на спор между дружествата Allianz Hungária Biztosító Zrt. (наричано по-нататък „Allianz“), Generali-Providencia Biztosító Zrt. (наричано по-нататък „Generali“), Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft (наричано по-нататък „Peugeot Márkakereskedők“) и Paragon-Alkusz Zrt., правоприемник на Magyar Opelkereskedők Bróker Kft (наричано по-нататък „Opelkereskedők“) и сдружението Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége (наричано по-нататък „GÉMOSZ“), от една страна, и Gazdasági Versenyhivatal (Комисията за защита на конкуренцията, наричана по-нататък „GVH“), от друга страна, по повод на постановено от нея решение за налагане на глоби на посочените предприятия, както и на Porsche Biztosítási Alkusz Kft (наричано по-нататък „Porsche Biztosítási“) заради сключването на поредица споразумения с антиконкурентна цел (наричано по-нататък „спорното решение“).

Правна уредба

Унгарската правна уредба

3 Преамбюлът на Закон № LVII от 1996 г. за забрана на нелоялните търговски практики и ограниченията на конкуренцията (A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. Törvény, наричан по-нататък „Tpvt“) гласи:

„Общественият интерес от поддържане на конкуренцията на пазара, която допринася за ефективността на стопанството и развитието на обществото, както и интересът на потребителите и на предприятията, които спазват изискванията за лоялна стопанска дейност, налагат с помощта на правна уредба държавата да осигури здравословна и свободна стопанска конкуренция. Това изисква да се приемат правила в областта на правото на конкуренцията, които забраняват пазарните практики, влизащи в разрез с лоялната конкуренция или ограничаващи стопанската конкуренция, с които да се възпрепятстват случаите на концентрация на предприятия, увреждащи конкуренцията, като едновременно с това се съблюдават изискваните организационни и процесуални условия. За постигането на тези цели

Парламентът — като отчита изискването за сближаване на традициите в унгарското законодателство относно конкуренцията с правната уредба на Европейската общност — приема следния закон […]“.

4 В член 11 от Tpvt, озаглавен „Забрана на ограничаващите конкуренцията споразумения“, параграфи 1 и 2 предвиждат:

„1. Забраняват се споразуменията между предприятия и съгласуваните практики, както и решенията на сдружения на предприятия, на публичноправни субекти, на сдружения и други подобни организации […], които имат за своя цел или които имат или могат да имат за резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията. Не са такива споразумения сключените между предприятия, които не са независими едно от друго.

2. Забраната се прилага по-специално за:

а) прякото или косвено определяне на покупни или продажни цени, или на други условия на търговията;

б) ограничаването или контрола на производството, дистрибуцията, технологичното развитие или инвестициите;

в) разпределянето на пазарите за снабдяване, ограничаването на избора при снабдяване и изключването на някои потребители от покупката на определени стоки;

г) разделянето на пазарите, изключването на продажбата или ограничаването на избора на метод за продажба;

[отменена]

е) възпрепятстването на достъпа до пазара;

ж) случаите, в които при сделки с една и съща стойност или от един и същ вид е налице дискриминация между страните по договора, по-специално по отношение на прилагането на цените, сроковете за плащане, условията или методите за продажба или изкупуване, като някои от страните по договора са в неблагоприятно положение от конкурентна гледна точка;

з) изискване с цел сключване на договора да се поемат задължения, които нито по естеството си, нито в съответствие с търговската практика имат връзка с предмета на такива договори“.

5 Съгласно изложението на мотивите за Tpvt предложението за посочения член 11 е мотивирано със следните съображения:

„Най-значителните промени с най-голямо икономическо отражение се очакват в правната уредба в областта на картелите. Основната причина за промените е правната хармонизация. […] Член 85 от Договора за ЕИО въвежда обща забрана на картелите както по отношение на хоризонталните, така и на вертикалните картели. […] В областта на картелите предложението потвърждава принципната забрана — подобно на Закона за капиталовите пазари и на член 85 от Договора за ЕИО. Това означава, че правната уредба въвежда принципна обща забрана на картелите и свързва с нея режим на изключения и дерогации. […] Член 11, параграф 1 от предложението не забранява единствено, както Законът за капиталовите пазари, всичко, което ограничава или изключва (препятства) конкуренцията, а и в приложение на член 85 от Договора за ЕИО всичко, което нарушава конкуренцията. […] Освен общата забрана на

картелите предложението, вдъхновено от разрешението в правната уредба, приложено в Закона за капиталовите пазари и в член 85 от Договора за ЕИО — съставя неизчерпателен списък с примери на типични споразумения, ограничаващи конкуренцията. Това изброяване е по-широко от съдържащото се в Закона за капиталовите пазари и се доближава до списъка с видове картели, съдържащ се в член 85, параграф 1 от Договора за ЕИО“.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

6 Унгарските застрахователи, и по-специално Allianz и Generali, договарят със сервизите веднъж годишно условията и цените, приложими за ремонтните услуги, които застрахователят покрива при настъпване на застрахователно събитие по отношение на застрахован автомобил. Поради това сервизите могат директно да извършват ремонтите съгласно условията и цените, за които е постигнато съгласие със застрахователя.

7 От края на 2002 г. известен брой официални дистрибутори на автомобили, извършващи дейност и като автомобилни сервизи, възлагат на GÉMOSZ, националното сдружение на официалните дистрибутори на автомобили, ежегодно да договаря и сключва от тяхно име рамкови споразумения със застрахователите относно цената на час за ремонта на автомобили, по отношение на които е настъпило застрахователно събитие.

8 Въпросните дистрибутори са двояко обвързани със застрахователите. От една страна, при настъпването на застрахователно събитие те ремонтират застрахованите автомобили за сметка на застрахователите, и от друга страна, действат като техни посредници, предлагайки на клиентите си при продажба или ремонт на автомобили, в качеството си на доверенници на собствените си застрахователни брокери или на съдружници на застрахователен брокер, договори за автомобилна застраховка.

9 През 2004 г. и през 2005 г. между GÉMOSZ и Allianz се сключват рамкови споразумения. Впоследствие Allianz сключва с посочените дистрибутори индивидуални споразумения, основаващи се на рамковите споразумения. В последните се предвижда, че за ремонта на автомобили, по отношение на които е настъпило застрахователно събитие, дистрибуторите получават увеличена цена, когато сключените с Allianz договори за автомобилна застраховка достигнат определен процентен дял от всички продадени от дистрибутора застраховки.

10 Generali не сключва рамкови споразумения с GÉMOSZ в разглеждания период, а само индивидуални споразумения с дистрибуторите. Въпреки че тези споразумения не съдържат писмена уговорка за увеличаване на цените, каквито са включени в споразуменията на Allianz, GVH все пак установява, че в практиката Generali прилага аналогични търговски стимули.

11 Със спорното решение GVH приема, че посочените споразумения, както и други споразумения, сключени от петимата жалбоподатели в главното производство и от Porsche Biztosítási, са несъвместими с член 11 от Tpvt. Тези споразумения се групират по следния начин:

— хоризонтални споразумения, състоящи се от три решения, приети от GÉMOSZ между 2003 г. и 2005 г., в които се определят „препоръчителни цени“ за официалните дистрибутори на автомобили, приложими по отношение на застрахователите за ремонта на автомобили,

— рамковите споразумения, сключени през 2004 г. и 2005 г. между GÉMOSZ и Allianz, и индивидуалните споразумения, сключени през същия този период между някои официални дистрибутори на автомобили и съответно Allianz и Generali, съгласно които цената на час за извършваните ремонтни услуги зависи от постигнатия резултат във връзка със сключването на застрахователни договори,

— различни споразумения, сключени в периода 2000—2005 г., съответно между, от една страна, Allianz и Generali, и от друга страна, Peugeot Márkakereskedők, Opelkereskedők и Porsche Biztosítási като застрахователни брокери, които имат за цел да повлияят на практиките им, като определят по-специално минимален брой или процентен дял договори за автомобилни застраховки, които брокерът трябва да осигури през определен период, и като предвиждат определяне на стъпаловидно възнаграждението на брокера в зависимост от броя договори, осигурени на застрахователя.

12 GVH приема, че тази поредица от споразумения, разглеждани заедно и поотделно, имат за цел да ограничат конкуренцията както на пазара в областта на договорите за автомобилно застраховане, така и на пазара на автомобилните ремонтни услуги. GVH приема, че член 101 ДФЕС не е приложим по отношение на тези споразумения, тъй като те нямат отношение към вътреобщностната търговия, и незаконосъобразността им произтича единствено от националното право в областта на конкуренцията. Поради тази незаконосъобразност тя забранява по-нататъшното прилагане на разглежданите практики и налага глоби в размер на 5 319 000 000 HUF [унгарски форинти] на Allianz, в размер на 1 046 000 000 HUF на Generali, в размер на 360 000 000 HUF на GÉMOSZ, в размер на 13 600 000 HUF на Peugeot Márkakereskedők и в размер на 45 000 000 HUF на Opelkereskedők.

13 В резултат от подадената от жалбоподателите в главното производство жалба за отмяна Fővárosi Bíróság (Будапещенският съд) изменя частично спорното решение, което обаче е потвърдено във въззивното производство с решение на Fővárosi Ítélőtábla (Будапещенски апелативен съд).

14 Жалбоподателите в главното производство подават касационна жалба срещу това решение пред Legfelsőbb Bíróság (Касационният съд), като посочват по-специално че въпросните споразумения нямат за цел да ограничат конкуренцията.

15 Legfelsőbb Bíróság отбелязва, първо, че текстът на член 11, параграф 1 от Tpvt е почти идентичен с този на член 101, параграф 1 ДФЕС и че тълкуването на споменатия член 11 от Tpvt, което в крайна сметка ще бъде възприето по отношение на разглежданите споразумения, в бъдеще ще повлияе и върху тълкуването на член 101 ДФЕС в тази държава членка. Освен това посочената юрисдикция подчертава, че е налице очевиден интерес разпоредбите или понятията, изведени от правото на Съюза, да бъдат тълкувани еднакво. Legfelsőbb Bíróság приема, второ, че Съдът все още не се е произнесъл по въпроса дали споразумения като разглежданите в главното производство могат да се окачествят като „споразумения, които поради естеството си имат за своя цел ограничаването на конкуренцията“.

16 При това положение Legfelsőbb Bíróság решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Може ли да се приеме, че двустранните споразумения, сключени между застрахователно дружество и определени автомобилни сервизи или между застрахователно дружество и сдружение на автомобилни сервизи, съгласно които цената на час ремонт, която застрахователното дружество заплаща на автомобилния сервиз за ремонта на застрахованите от това дружество автомобили, зависи, наред с други фактори, и от броя и процентния дял на застрахователните договори, сключени от това дружество чрез автомобилния сервиз, действащ като негов застрахователен посредник, са в разрез с член 101, параграф 1 ДФЕС (в качеството им на споразумения, които имат за своя цел предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар)?“.

Относно компетентността на Съда

17 Allianz, Generali, унгарското правителство и Европейската комисия считат, че Съдът е компетентен да отговори на преюдициалния въпрос, въпреки че член 101, параграф 1 ДФЕС не намира приложение в спора по главното производство поради липсата на отношение към вътреобщностната търговия на разглежданите в главното производство споразумения.

18 Комисията, подкрепяна в заседанието по този въпрос от Generali и от унгарското правителство, изтъква особената връзка на член 101 ДФЕС с член 11 от Tpvt, която произтичала не само от използването на идентични понятия, но и от децентрализираната система за прилагане на правото на конкуренция, въведена с Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167). Освен това от акта за преюдициално запитване било видно, че Legfelsőbb Bíróság ще спази насоките, зададени от Съда, и че ще приложи същите еднакво както към чисто вътрешни положения, така и към положения, в които едновременно приложение намира и член 101 ДФЕС. Allianz по-специално посочва, че е налице интерес у Съюза разпоредба, възпроизведена от неговото право, каквато е член 11 от Tpvt, да бъде тълкувана еднакво.

19 В тази връзка следва да се напомни, че съгласно член 267 ДФЕС Съдът е компетентен да се произнася преюдициално относно тълкуването на Договорите и на актовете на институциите на Съюза. В рамките на установеното с тази разпоредба сътрудничество между Съда и националните съдилища само националният съд може да прецени — предвид особеностите на всяко дело — както необходимостта от преюдициално заключение, за да може да постанови решението си, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, доколкото въпросите, поставени от националните юрисдикции, се отнасят до тълкуването на разпоредба от правото на Съюза, Съдът по правило е длъжен да се произнесе (вж. Решение от 21 декември 2011 г. по дело Cicala, C-482/10, Сборник, стр. I-14139, точки 15 и 16 и цитираната съдебна практика).

20 В приложение на тази съдебна практика Съдът многократно е постановявал, че е компетентен да се произнесе по преюдициални запитвания относно разпоредби на правото на Съюза в случаи, в които фактите по главното производство не попадат пряко в приложното поле на правото на Съюза, но въпросните разпоредби са станали приложими по силата на националното право, в което възприетите за чисто вътрешни положения разрешения са в съответствие с тези в правото на Съюза. Всъщност в подобни случаи е налице несъмнен интерес на Съюза от еднакво тълкуване на възприетите въз основа на правото на Съюза разпоредби или понятия, независимо от изискванията за прилагането им, за да се избегнат последващи различия в тълкуването (вж. в този смисъл по-специално Решение от 18 октомври 1990 г. по дело Dzodzi, C-297/88 и C-197/89, Recueil, стр. I-3763, точка 37, Решение от 17 юли 1997 г. по дело Leur-Bloem, C-28/95, Recueil, стр. I-4161, точки 27 и 32, Решение от 11 януари 2001 г. по дело Kofisa Italia, C-1/99, Recueil, стр. I-207, точка 32, Решение от 14 декември 2006 г. по дело Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Recueil, стр. I-11987, точка 19, Решение от 11 декември 2007 г. по дело ETI и др., C-280/06, Сборник, стр. I-10893, точка 21, Решение от 20 май 2010 г. по дело Modehuis A. Zwijnenburg, C-352/08, Сборник, стр. I-4303, точка 33, както и Решение от 18 октомври 2012 г. по дело Pelati, C-603/10, точка 18).

21 Във връзка с настоящото преюдициално запитване следва да се отбележи, че член 11, параграфи 1 и 2 от Tpvt възпроизвеждат точно основното съдържание на член 101, параграф 1 ДФЕС. Освен това от преамбюла, както и от изложението на мотивите към Tpvt е ясно, че унгарският законодател е искал да хармонизира националното право на конкуренцията с това на Съюза, и по-специално че посоченият член 11, параграф 1 има за цел да забрани „в приложение на член 85 от Договора за ЕИО“, понастоящем член 101 ДФЕС, „всичко, което нарушава

конкуренцията“. Поради това е безспорно, че споменатият законодател е решил да приложи едно и също третиране за вътрешните положения и за положенията, уредени от правото на Съюза.

22 Впрочем от акта за преюдициално запитване е видно, че според Legfelsőbb Bíróság понятията, съдържащи се в член 11, параграф 1 от Tpvt, действително трябва да се тълкуват по същия начин като аналогичните понятия по член 101, параграф 1 ДФЕС, както и че в това отношение той е обвързан от тълкуването на посочените понятия от Съда.

23 При тези обстоятелства се налага констатацията, че Съдът е компетентен да отговори на поставения въпрос относно член 101, параграф 1 от ДФЕС, макар и последният да не урежда пряко разглежданото в главното производство положение.

По допустимостта на преюдициалното запитване

24 Унгарското правителство оспорва допустимостта на преюдициалното запитване, поради това че изложените от запитващата юрисдикция факти не съдържат всички необходими данни, които да позволят на Съда да бъде полезен с отговора си поставения му въпрос. Посоченото правителство по-специално сочи, че за да се прецени дали упоменатите в преюдициалния въпрос двустранни споразумения са имали за своя цел или не ограничаването на конкуренцията, следва да се имат предвид не само тези споразумения, но и цялостната система, която споразуменията образуват, и фактът, че тяхното действие се усилва взаимно.

25 Надзорният орган на ЕАСТ, без да сочи недопустимостта на запитването, също отбелязва, че запитващата юрисдикция не уточнява икономическия и правен контекст, в който се вписват разглежданите по главното производство споразумения, поради което било трудно да ѝ се даде полезен отговор.

26 Съгласно постоянната съдебна практика отправеното от национална юрисдикция запитване може да бъде отхвърлено от Съда само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (вж. по-специално Решение от 13 март 2001 г. по дело PreussenElektra, C-379/98, Recueil, стр. I-2099, точка 39, Решение от 5 декември 2006 г. по дело Cipolla и др., C-94/04 и C-202/04, Recueil, стр. I-11421, точка 25, както и Решение от 15 ноември 2012 г. по дело Bericap Záródástechnikai, C-180/11, точка 58).

27 Що се отнася по-конкретно до сведенията, които трябва да се предоставят на Съда с акта за преюдициално запитване, те не само позволяват на Съда да даде полезни отговори на запитващата юрисдикция, но и трябва да дават на правителствата на държавите членки, както и на останалите заинтересовани, възможност да представят становища съгласно член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз. За тази цел е необходимо националният съд да определи фактическата обстановка и правната уредба, в които се вписват задаваните от него въпроси, или най-малкото да разясни фактическите хипотези, на които се основават тези въпроси (вж. Решение от 16 февруари 2012 г. по дело Varzim Sol, C-25/11, точка 30 и цитираната съдебна практика).

28 Актът на запитващата юрисдикция описва в достатъчна степен правната и фактическата обстановка във връзка със спора по главното производство и представените от запитващата юрисдикция сведения позволяват да се определи обхватът на поставения въпрос. В този смисъл

посоченият акт действително дава на заинтересованите субекти възможност да представят становища в съответствие с член 23 от Статута на Съда, както впрочем е видно от съдържанието на представените на Съда становища.

29 Въз основа на данните, съдържащи се в акта за преюдициално запитване, Съдът освен това е в състояние да бъде полезен с отговора си на Legfelsőbb Bíróság. В тази връзка следва да се припомни, че в рамките на производство по член 267 ДФЕС, основаващо се на ясно разделение на правомощията между националните юрисдикции и Съда, ролята на последния се свежда до тълкуването на разпоредбите от правото на Съюза, във връзка с които е отправено запитването, в случая член 101, параграф 1 ДФЕС. Също така не Съдът, а Legfelsőbb Bíróság следва да приложи това тълкуване в настоящия случай, и следователно да направи окончателна преценка дали с оглед на всички релевантни данни, характеризиращи положението, предмет на разглеждане в главното производство, както и на икономическия и правен контекст, в който то се вписва, разглежданите споразумения имат за свой предмет ограничаването на конкуренцията. Следователно, дори да се допусне, че актът за преюдициално запитване не излага достатъчно подробно тези данни и посочения контекст, за да се направи споменатата преценка, подобен недостатък не би засегнал изпълнението на задачата от Съда, която му е възложена от член 267 ДФЕС.

30 От това следва, че преюдициалното запитване е допустимо.

По преюдициалния въпрос

31 С поставения въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 101, параграф 1 от ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че двустранни споразумения, по силата на които дружества за автомобилно застраховане постигат съгласие било с дистрибутори на автомобили, действащи като сервизи за ремонт, било със сдружение, което ги представлява, относно цената на час, която застрахователното дружество следва да заплаща за ремонта на застраховани от него автомобили, като предвиждат, че тази цена зависи включително от броя и дела застрахователни договори, които дистрибуторът е реализирал в качеството си на посредник в полза на това дружество, могат да се считат за ограничение на конкуренцията „по своя[та] цел“ по смисъла на посочената разпоредба.

32 Allianz и Generali считат, че подобни споразумения не представляват ограничение „по своята цел“ и следователно може да се приеме, че са в разрез с член 101, параграф 1 от ДФЕС, единствено ако се докаже, че действително могат да породят антиконкурентни последици. Обратно, унгарското правителство и Комисията предлагат утвърдителен отговор на преюдициалния въпрос. Надзорният орган на ЕАСТ счита, че отговорът на този въпрос зависи от степента, в която тези споразумения засягат конкуренцията, която трябвало да се прецени от запитващата юрисдикция.

33 В самото начало следва да се припомни, че за да попада в обхвата на забраната, съдържаща се в член 101, параграф 1 ДФЕС, дадено споразумение трябва да има „за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар“. Според постоянната съдебна практика след Решение от 30 юни 1966 г. по дело LTM (56/65, Recueil, стр. 359) алтернативният характер на това условие, посочен със съюза „или“, води на първо място до необходимостта да се разгледа самата цел на споразумението, като се има предвид икономическият контекст, в който то трябва да се прилага.

34 В този смисъл, когато антиконкурентната цел на дадено споразумение е установена, не е необходимо да се разглеждат последиците, които то има за конкуренцията. Ако обаче анализът на съдържанието на споразумението не показва наличие в достатъчна степен на засягане на конкуренцията, трябва да се разгледа неговият резултат, като за установяване на неговата

забрана е необходимо да са налице обстоятелства, установяващи че всъщност конкуренцията е била в значителна степен или предотвратена, или ограничена, или нарушена (вж. Решение от 4 юни 2009 г. по дело T-Mobile Netherlands и др., C-8/08, Сборник, стр. I-4529, точки 28 и 30, Решение от 6 октомври 2009 г. по дело GlaxoSmithKline Services и др./Комисия и др., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P и C-519/06 P, Сборник, стр. I-9291, точка 55, Решение от 4 октомври 2011 г. по дело Football Association Premier League и др., C-403/08 и C-429/08, Сборник, стр. I-9083, точка 135, както и Решение от 13 октомври 2011 г. по дело Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, Сборник, стр. I-9419, точка 34).

35 Разграничението между „нарушения с оглед на целта“ и „нарушения с оглед на резултата“ е свързано с обстоятелството, че определени форми на тайно договаряне между предприятията могат да бъдат разглеждани като увреждащи по самото си естество доброто функциониране на нормалната конкуренция (вж. Решение от 20 ноември 2008 г. по дело Beef Industry Development Society и Barry Brothers, C-209/07, Сборник, стр. I-8637, точка 17, Решение по дело T-Mobile Netherlands и др., посочено по-горе, точка 29, както и Решение от 13 декември 2012 г. по дело Expedia, C-226/11, точка 36).

36 За да се прецени дали определено споразумение води до ограничаване на конкуренцията „по своята цел“, следва да се разгледат съдържанието на неговите разпоредби, целите, които то се стреми да постигне, както и икономическият и правният контекст, в който то се вписва (вж. Решение по дело GlaxoSmithKline Services и др./Комисия и др., посочено по-горе, точка 58, Решение по дело Football Association Premier League и др., точка 136, както и Решение по дело Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, точка 35). При преценката на този контекст следва също така да се вземе под внимание естеството на засегнатите стоки или услуги, както и реалните условия на функционирането и на структурата на съответния пазар или пазари (вж. Решение по дело Expedia, посочено по-горе, точка 21 и цитираната съдебна практика).

37 Освен това, макар намерението на страните да не представлява необходим елемент за установяване на ограничителния характер на дадено споразумение, нищо не забранява на органите в областта на конкуренцията или на националните юрисдикции и тези на Съюза да го вземат предвид (вж. в този смисъл Решение по дело GlaxoSmithKline Services и др./Комисия и др., посочено по-горе, точка 58 и цитираната съдебна практика).

38 Освен това Съдът вече е приел, че за да е налице антиконкурентна цел, е достатъчно споразумението да може да доведе до отрицателни резултати за конкуренцията, с други думи, то трябва да бъде в състояние конкретно да предотврати, ограничи или наруши конкуренцията в рамките на вътрешния пазар. Въпросът дали и доколко такъв резултат действително възниква, може да има значение само за изчисляване на размера на глобите и за остойностяване на правото на обезщетение за вреди (вж. Решение по дело T-Mobile Netherlands и др., посочено по-горе, точка 31).

39 Във връзка със споразуменията, които са предмет на преюдициалното запитване, следва да се отбележи, че уреждат цената на час, която застрахователното дружество следва да заплаща на дистрибутори на автомобили, извършващи дейност като сервизи за ремонт на автомобили в случай на настъпване на застрахователни събития. Те предвиждат, че тази цена се увеличава в зависимост от броя и дела на застрахователните договори, които дистрибуторът е реализирал в полза на това дружество.

40 Поради това тези споразумения обвързват възнаграждението за услугите по ремонта на автомобилите, по отношение на които е настъпило застрахователно събитие, с възнаграждението за дейността като застрахователен брокер на автомобилни застраховки. Създаването на тази връзка между две отделни услуги е възможно поради особеното обстоятелство, че дистрибуторите установяват две групи отношения със застрахователите: те действат като посредници или като застрахователни брокери, предлагащи автомобилни

застраховки на своите клиенти по повод на продажбата или ремонта на автомобили, и като сервиз, който ремонтира за сметка на застрахователите автомобили, по отношение на които е настъпило застрахователно събитие.

41 Макар установяването на подобна връзка между две по принцип самостоятелни дейности да не означава автоматично, че съответното споразумение има за цел да ограничи конкуренцията, това не променя все пак факта, че тя може да представлява важно обстоятелство при преценката дали по естеството си това споразумение засяга доброто функциониране на нормалната конкуренция, което се наблюдава по-специално когато за функционирането ѝ е необходимо посочените дейности да се осъществяват самостоятелно.

42 Освен това следва да се има предвид обстоятелството, че подобно споразумение може да засегне не само един, а два пазара, в случая този на автомобилните застраховки и на услугите за ремонт на автомобили, и че следователно целта му трябва да се преценява спрямо двата засегнати пазара.

43 В тази връзка следва най-напред да се подчертае, че противно на това, което изглежда приемат Allianz и Generali, обстоятелството, че и в двата случая става дума за вертикални отношения, изобщо не изключва възможността разглежданото в главното производство споразумение „по своята цел“ да представлява ограничение на конкуренцията. Действително, ако по естеството си вертикалните споразумения често увреждат в по-малка степен конкуренцията отколкото хоризонталните, все пак при определени обстоятелства те също могат да се отличават с особено висок ограничителен потенциал. В този смисъл Съдът вече неколкократно е приемал, че определени вертикални споразумения имат за своя цел ограничаването на конкуренцията (вж. Решение от 13 юли 1966 г. по дело Consten и Grundig/Комисия, 56/64 и 58/64, Recueil, стр. 429, Решение от 1 февруари 1978 г. по дело Miller International Schallplatten/Комисия, 19/77, Recueil, стр. 131, Решение от 3 юли 1985 г. по дело Binon, 243/83, Recueil, стр. 2015, както и Решение по дело Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, посочено по-горе).

44 По-нататък, що се отнася до преценката на целта на разглежданите в главното производство споразумения по отношение на пазара на автомобилни застраховки, следва да се приеме, че с подобни споразумения застрахователни дружества като Allianz и Generali целят да запазят или да увеличат пазарния си дял.

45 Безспорно е, че ако между тези две дружества съществува хоризонтално споразумение или съгласувана практика, насочена към разпределяне на пазара, съответното споразумение или практика би трябвало да се определят като ограничение по своята цел и биха довели до незаконосъобразност и на вертикалните споразумения, сключени за прилагането на посоченото споразумение или практика. Allianz и Generali обаче оспорват наличието на постигнато помежду им споразумение или на съгласуване и твърдят, че спорното решение установява липсата на подобно споразумение или практика. Запитващата юрисдикция следва да провери точността на тези твърдения и, доколкото националното право ѝ го позволява, да прецени дали са налице достатъчни доказателства, за да се установи съществуването на такова споразумение или съгласувана практика между Allianz и Generali.

46 Същевременно дори в отсъствието на споразумение или на съгласувана практика между тези застрахователни дружества, все пак би следвало да се провери дали с оглед на икономическия и правен контекст, в който те се вписват, разглежданите по главното производство вертикални споразумения разкриват достатъчна степен на засягане на конкуренцията на пазара за автомобилни застраховки, така че да съставляват ограничение на конкуренцията по своята цел.

47 Това по-конкретно би могло да се наблюдава, ако — както твърди унгарското правителство — отредената в националното право роля на дистрибуторите, действащи като застрахователни посредници или брокери, изисква тяхната самостоятелност спрямо застрахователните

дружества. Посоченото правителство отбелязва в тази връзка, че тези дистрибутори не действат от името на застрахователя, а на застрахования, и имат за задача да му предложат най-подходящата застраховка сред оферираните от различни застрахователни дружества. Запитващата юрисдикция следва да провери дали при тези обстоятелства и с оглед на очакванията на посочените застраховани лица доброто функциониране на пазара за автомобилни застраховки може да бъде смутено в значителна степен от разглежданите в главното производство споразумения.

48 Освен това тези споразумения биха представлявали ограничение на конкуренцията по своята цел и в хипотезата, че запитващата юрисдикция установи, че с оглед на икономическия контекст има вероятност конкуренцията на посочения пазар да бъде премахната или сериозно отслабена в резултат от сключването им. За да се прецени рискът от подобна последица, тази юрисдикция ще трябва по-специално да вземе под внимание структурата на посочения пазар, наличието на алтернативни канали за дистрибуция и съответното им значение, както и пазарната мощ на съответните дружества.

49 Накрая, по отношение на преценката на целта на разглежданите в главното производство споразумения с оглед на пазара на услуги за ремонта на автомобили, следва да се отчете фактът, че изглежда тези споразумения са били сключени на базата на „препоръчителните цени“, установени с трите решения на GÉMOSZ през периода 2003—2005 г. В този контекст запитващата юрисдикция следва да определи естеството и точния обхват на тези решения (вж. в този смисъл Решение от 2 април 2009 г. по дело Pedro IV Servicios, C-260/07, Сборник, стр. I-2437, точки 78 и 79).

50 В случай че тази юрисдикция би приела, че постановените от GÉMOSZ решения през посочения период действително са имали за цел да ограничат конкуренцията, уеднаквявайки цените на час за ремонта на автомобилите, и че с помощта на спорните споразумения застрахователните дружества умишлено са утвърдили действието на тези решения, което може да се презумира, в случай че застрахователното дружество е сключило споразумение директно с GÉMOSZ, незаконосъобразността на решенията би опорочила споменатите споразумения, които следователно също би трябва да се счетат за ограничение на конкуренцията по своята цел.

51 С оглед на всички изложени съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 101, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че двустранни споразумения, по силата на които дружества за автомобилно застраховане постигат съгласие било с дистрибутори на автомобили, действащи като сервизи за ремонт, било със сдружение, което ги представлява, относно цената на час, която застрахователното дружество следва да заплаща за ремонта на застраховани от него автомобили, като предвиждат, че тази цена зависи включително от броя и дела застрахователни договори, които дистрибуторът е реализирал в качеството си на посредник в полза на това дружество, могат да се считат за ограничение на конкуренцията „по своя[та] цел“ по смисъла на посочената разпоредба, ако в резултат от индивидуално и конкретно разглеждане на съдържанието и целта на тези споразумения, както и на икономическия и правен контекст, в който те се вписват, се установи, че поради самото си естество тези споразумения увреждат доброто функциониране на нормалната конкуренция на единия от двата засегнати пазара.

По съдебните разноски

52 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 101, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че двустранни споразумения, по силата на които дружества за автомобилно застраховане постигат съгласие било с дистрибутори на автомобили, действащи като сервизи за ремонт, било със сдружение, което ги представлява, относно цената на час, която застрахователното дружество следва да заплаща за ремонта на застраховани от него автомобили, като предвиждат, че тази цена зависи включително от броя и дела застрахователни договори, които дистрибуторът е реализирал в качеството си на посредник в полза на това дружество, могат да се считат за ограничение на конкуренцията „по своя[та] цел“ по смисъла на посочената разпоредба, ако в резултат от индивидуално и конкретно разглеждане на съдържанието и целта на тези споразумения, както и на икономическия и правен контекст, в който те се вписват, се установи, че поради самото си естество тези споразумения увреждат доброто функциониране на нормалната конкуренция на единия от двата засегнати пазара.

Подписи